

**Stichting CVO-av
gymnasium - atheneum - havo - vmbo
locatie Calvijn
telefoon: 0184 - 620850**

PTA

**PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING
SCHOOLEXAMEN**

VMBO

2020-2022

uitgave september 2020

NB. In het schooljaar 2020-2021 is het mogelijk dat wegens coronamaatregelen één of meerdere onderdelen van het PTA niet of niet in zijn geheel volledig en/of op tijd kunnen worden uitgevoerd. In dat geval is er sprake van overmacht en zal naar bevind van zaken worden gehandeld.

Nederlands

PTA klas 3

SE	Inhoud schoolexamen	Eindterm	Herkansbaar	Toetsvorm	Periode	Tijdsduur
SE1	Twee repetities leesvaardigheid (toets 1: gericht op inhoud, toets 2: gericht op woordenschat)	NE/K/6	Nee	Schriftelijk	Verdeeld over het schooljaar	Elke repetitie 45 minuten
SE2	Sollicitatiebrief met envelop	NE/K/1 NE/K/3	Ja, op het vaste inhaalmoment van SE2.	Schriftelijk	SE2-week	90 minuten

PTA klas 4

SE	Inhoud	Eindterm	Herkansbaar	Toetsvorm	Periode	Tijdsduur
SE3	CITO kijk- en luistertoets	NE/K/4 NE/K/3	Nee	Schriftelijk	SE3-week	Wisselend per schooljaar (vastgesteld door CITO).
SE4	Brief, artikel of zakelijke e-mail	NE/K/7 NE/V/2 NE/V/3 NE/K/3	Ja, op het vaste inhaalmoment van SE4.	Schriftelijk	SE4-week	45 minuten
SE5*	Mondeling examen n.a.v. fictiedossier Debat Presentatie over een gelezen boek	NE/K/5 NE/K/2 NE/K/8 NE/V/3 NE/K/3	Nee	Mondeling	SE5-week	30 minuten
SE6	Twee repetities leesvaardigheid (toets 1: gericht op inhoud, toets 2: gericht op woordenschat) Één afsluitende toets spelling	NE/K/6 NE/K/3	Nee	Schriftelijk	Verdeeld over het schooljaar	Elke repetitie 45 minuten

Afstromen 3 havo naar 4 vmbo

SE1: s.o. Lezen H1 en H2

SE2: gemiddelde van de rep. H1 t/m H4

SE5: boekverslagen klas 3 havo meenemen naar klas 4 (boekverslag periode 1, samenvatting Ella Marjon en mindmap – van laatstgenoemde moet de leerling een samenvatting maken)

Visiestuk

We bereiden de leerlingen voor op de maatschappij met een passende woordenschat, het begrijpen van zakelijke en fictieteksten, oriëntatie op hun eigen loopbaan, voldoende beheersing van de Nederlandse taal en het houden van presentaties gericht op het mbo, hbo en bedrijfsleven.

*Afspraken becijfering Fictiedossier klas 3 en 4

klas 3

Hieronder volgt een puntenlijstje met de regeling rondom het niet op tijd inleveren van of het plegen van plagiaat bij boekverslagen:

Actie	Cijfer / actie
Niet in SOM ingeleverd (i.v.m. plagiaatcontrole)	1
Plagiaat	1 + opnieuw maken (cijfer wordt gemiddeld)
Te laat (op papier en/of via SOM)	-1 per werkdag

Incompleet fictiedossier klas 3

Bij een incompleet fictiedossier aan het eind van klas 3 komt bevordering naar klas 4 in gevaar.

Let op: de leerling is zelf verantwoordelijk voor het (digitaal) bewaren van verslagen en verwerkingsopdrachten.

Klas 4

Hieronder volgt een puntenlijstje met het aantal punten dat wordt afgetrokken van het uiteindelijk behaalde cijfer SE5:

Actie	Stap 1	Puntenaftrek SE5
Geen presentatie gehouden (m.u.v. anders gemaakte afspraken)	X	-1
Geen discussie	Betoog laten schrijven	-1
Geen balansverslag	X	- 0.5
Boekverslagen te laat ingeleverd	Eerste keer: bespreken met de leerling	Bij verdere boekverslagen max. - 1
Niet ingeleverd via SOM	Eerste keer: bespreken met de leerling en alsnog inleveren via SOM (verslagen die niet via SOM worden ingeleverd, worden NIET nagekeken door de docent)	Bij alsnog niet inleveren via SOM -1
Niet verbeterd	X	Eigen verantwoordelijkheid

INCOMPLEET FICTIEDOSSIER KLAS 4

Leerlingen leveren de laatste les voor de voorjaarsvakantie hun definitieve fictiedossier in. De docent kijkt dit laatste boekverslag nog na.

Mocht een leerling zich niet aan deze afspraak houden, dan mag het dossier nog uiterlijk één week voordat het mondeling begint (eerste dag mondeling Nederlands) worden ingeleverd. Het wordt niet meer nagekeken.

Levert een leerling geen compleet fictiedossier in, dan wordt niet voldaan aan een handelingsdeel en is er sprake van uitsluiting van het examen.

Let op: de leerling is zelf verantwoordelijk voor het (digitaal) bewaren van verslagen en verwerkingsopdrachten.

Frans

Het examen Frans bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

Leerjaar : 3 Methode : Grandes Lignes 3/4 VMBO 5 ^e editie							
SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Examen eenheid	Opmerkingen
1	10%	Tijdens rapportperiodes 1 en 2 in overleg met docent	schriftelijk	45 min.	- Rep. hst 1 en 2 deelloets 1 - Rep. hst 3 en 5 deelloets 2	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3	Gemiddelde van 2 repetities (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE1
2	10%	Tijdens SE-week juni	schriftelijk	90 min.	- Repetitie over stof geselecteerd uit Grandes Lignes 3/4 VMBO en leesteksten	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4	

Leerjaar : 4 Methode : Grandes Lignes 3/4 VMBO 5 ^e editie, Reader schrijfvaardigheid, Frans examenidoom, Les Clés Junior, Le journal des enfants, leesboekje, diverse stencils.							
SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Examen eenheid	Opmerkingen
3	20%	Tijdens SE-periodes 3, 4 en 5 in overleg met docent	Schriftelijk	45 min.	Leesvaardigheid: 3 toetsen n.a.v.: - aantal artikelen en/of een leesboekje	MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/V/1	Gemiddelde van 3 repetities (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE3
4	20%	Tijdens SE4	Schriftelijk	60 min.	Kijk- en luistervaardigheid aangeleverd door CITO	MVT/K/5	
5	20%	Tijdens SE5	Mondeling	20 min.	Gespreksvaardigheid 2 criteria: - begrijpelijkheid = verloop van het gesprek, korte en/of uitvoerige antwoorden, woordkeus en woordenschat (actief en passief) - formele correctheid = hoeveelheid grammaticale fouten en uitspraak	MVT/K/6	
6	20%	Tijdens SE4 Tijdens SE-periodes 3, 4 en 5	Schriftelijk Schriftelijk	90 min. 45 min.	Schrijfvaardigheid: A. Informele brief (woordenboek N-F toegestaan) B. Verdeeld over het schooljaar een aantal toetsen over o.a. grammatica, Idioom en schrijfopdrachten	MVT/K/7	Het cijfer voor de brief is de helft van het eindcijfer SE6. Gemiddelde van de repetities (die even zwaar tellen) is de helft van het eindcijfer SE6

Berekening eindcijfer schoolexamen: $1 \cdot SE1 + 1 \cdot SE2 + 2 \cdot SE3 + 2 \cdot SE4 + 2 \cdot SE5 + 2 \cdot SE6$

10

Duits

Het examen Duits bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

Leerjaar : 3							
Methode : Neue Kontakte 3 VMBO-GT + aanvullend materiaal uitgereikt door docent(e)							
SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Examen eenheid	Opmerkingen
1	10%	Tijdens rapportperiodes 1 en 2 in overleg met docent	schriftelijk	45 min.	- Luistertoets Cito KB - Rep H1 + H2	K5 / V3 K2/K3/K4	Gemiddelde van deze toetsen is het eindcijfer SE1
2	10%	Tijdens SE-week juni	schriftelijk	60 min.	Leesvaardigheidstoets	K4/V1/V3	

Leerjaar : 4							
Methode : Neue Kontakte 4 VMBO-GT aanvullend materiaal uitgereikt door docent(e)							
SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Examen eenheid	Opmerkingen
3	20%	Tijdens SE-periodes 3, 4 en 5 in overleg met docent	Schriftelijk	60 min.	Schrijfvaardigheid: Informeel brief/e-mail (woordenboek N-D + D-N toegestaan)	K7V3/V4	
4	20%	Tijdens SE4	Schriftelijk	60 min.	Kijk- en luistervaardigheid aangeleverd door CITO	K2/K5/ V3/V4	
5	20%	Tijdens SE5	Mondeling	20 min.	Gespreksvaardigheid 2 criteria: - begrijpelijkheid = verloop van het gesprek, korte en/of uitvoerige antwoorden, woordkeus en woordenschat (actief en passief) - formele correctheid = hoeveelheid grammaticale fouten en uitspraak	K6/V3/V4	
6	20%	Tijdens SE-periodes 3,4 en 5 (in een reguliere les) Tijdens SE-periodes 3, 4 en 5	Schriftelijk	45 min.	Verdeeld over het schooljaar een aantal toetsen over leerstof uit Neue Kontakte. 1 Rep ho 1 + gram nvl 2 Rep gram ww 3 Rep examenidoom	K1/K2/K3/ K4/ V1/V4/V5	Gemiddelde van de repetities (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE6

Berekening eindcijfer schoolexamen: $\frac{1*SE1 + 1*SE2 + 2*SE3 + 2*SE4 + 2*SE5 + 2*SE6}{10}$

Engels

Het examen Engels bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

Leerjaar : 3							
Methode : Stepping Stones deel 3 mavo/vmbo							
SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Examen eenheid	Opmerkingen
1	10%	Tijdens rapportperiodes 1 en 2 in overleg met docent	schriftelijk	45 min.	Repetities over de eerste 4 hoofdstukken (2 hoofdstukken per toets)	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3	Gemiddelde van 2 repetities (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE1
2	10%	Tijdens SE-week juni	schriftelijk	90 min. - 120 min.	Leesvaardigheid + schrijfvaardigheid	MVT/K/7	

Leerjaar : 4							
Methode : Stepping Stones deel 4 mavo/vmbo, leesboekjes, stencils - uitgedeeld door docent(e)							
SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Examen eenheid	Opmerkingen
3	20%	Tijdens SE-periodes 3, 4 en 5 in overleg met docent	Schriftelijk	45 min.	Leesvaardigheid: 2 toetsen naar aanleiding van: - 1 boek - artikelenserie	MVT/K/4 MVT/V/1 MVT/V MVT/V/4 MVT/V/5	Gemiddelde van 2 toetsen (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE3
4	20%	Tijdens SE4	Schriftelijk	60 min.	Kijk- en luistervaardigheid aangeleverd door CITO	MVT/K/5	
5	20%	Tijdens SE5	Mondeling	20 min.	Gespreksvaardigheid 2 criteria: - begrijpelijkheid = verloop van het gesprek, korte en/of uitvoerige antwoorden, woordkeus en woordenschat (actief en passief) - formele correctheid = hoeveelheid grammaticale fouten en uitspraak	MVT/K/6	
6	20%	Tijdens SE-periodes 3, 4 en 5	Schriftelijk	45 min.	Repetities over de eerste 4 hoofdstukken (2 hoofdstukken per toets)	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3	Gemiddelde van 2 repetities (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE6

Berekening eindcijfer schoolexamen: $1*SE1 + 1*SE2 + 2*SE3 + 2*SE4 + 2*SE5 + 2*SE6$

10

Geschiedenis

Visiestuk en PTA

o **Wat is de visie op het vak?**

Voor leerlingen is het krijgen van onderwijs in geschiedenis en staatsinrichting onmisbaar. Wij willen de leerlingen graag een onderzoekende levenshouding en een gezonde kritische blik naar de wereld om hen heen laten ontwikkelen. Het leren begrijpen van het heden door het verleden te bestuderen is ook een belangrijk onderdeel van het geschiedenisonderwijs. Veel ontwikkelingen en conflicten in de wereld zijn onmogelijk te begrijpen zonder dat je kennis van de geschiedenis hebt genomen. Maar ook op kleinere schaal, in je eigen omgeving zijn ook ontwikkelingen gaande die je beter kunt begrijpen door je blik te verruimen.

Een kritische blik

Tijdens onze lessen besteden we dus veel aandacht aan het kritisch laten nadenken van leerlingen over de geschiedenis én recente gebeurtenissen. Recente gebeurtenissen zijn beter te begrijpen als je de geschiedenis erachter ook begrijpt. Daarnaast is er altijd al sprake geweest van “nepnieuws” of in ieder geval gekleurd nieuws. Door het internet krijgen leerlingen heel veel informatie te verwerken die lang niet altijd gebaseerd is op gedegen onderzoek en brongebruik. Ook daar ligt voor ons een taak als geschiedenisdocenten. We laten leerlingen hier bijvoorbeeld bewust van worden door het laten analyseren van bronnen.

Onderzoek met behulp van ICT

Natuurlijk is ICT ook op een positieve manier te gebruiken. Zo hebben we in alle klassen (MUV de bovenbouw VMBO) inmiddels de digitale methode Tijd voor Geschiedenis in gebruik. Dit is een methode die goed aansluit op de behoefte om onderzoek in te passen tijdens de geschiedenislessen. Vele verschillende bronnen zijn beschikbaar. Je kunt dan denken aan afbeeldingen, filmpjes, achtergrondinformatie etc. Leerlingen worden dan via de methode ook gewezen op de goed bruikbare bronnen zodat ze niet “verdwalen” in de informatie op het internet.

Staatsinrichting

Staatsinrichting is een belangrijk onderdeel van de lessen geschiedenis en staatsinrichting. Het is belangrijk dat je weet hoe het bestuur van je continent, land, provincie én gemeente werkt zodat je ook actiever betrokken kunt zijn en beter begrijpt waarom sommige besluiten worden genomen. Veel leerlingen hebben hier niets mee, maar naarmate ze meer te weten komen over wat bijvoorbeeld een gemeentebestuur doet raken (sommige) leerlingen meer betrokken bij hun eigen omgeving. Daarnaast is democratie in veel landen niet vanzelfsprekend en is het belangrijk om er op te blijven wijzen hoe deze tot stand is gekomen en hoe deze behouden kan blijven.

Het PTA

Het PTA bestaat bij het vak geschiedenis uit vijf Schoolexamens. We hebben hierbij zoveel mogelijk gekozen voor een logische, chronologische volgorde van onderwerpen die aan bod komen in de schoolexamens.

Schoolexamen 1 en 2 nemen we af in jaar 3, de overige schoolexamens in jaar 4. SE-4 is een praktische opdracht over het Interbellum en de Tweede Wereldoorlog, de overige schoolexamens zijn schriftelijke toetsen. De hoeveelheid leerstof die geleerd moet worden voor een

schoolexamen is meer dan bij een gewone toets, op die manier leren de leerlingen ook zich voor te bereiden op het Centrale Examen waar het hele Historisch Overzicht van de twintigste eeuw en staatsinrichting aan bod komen. Leerlingen krijgen dus de tijd om te wennen aan de toenemende hoeveelheid leerstof die ze voor hun eindexamen moeten kennen.

Schoolexamens 1,2,3 en 5 zijn dus schriftelijke toetsen. Deze worden net als het Centraal Examen op papier gemaakt. SE-4 is een praktische opdracht waar leerlingen in de vierde klas tijdens de les aan werken, meestal in tweetallen. Als het niet anders kan vormen leerlingen één drietal.

Het examen Geschiedenis bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

Leerjaar : 3						
Methode : Feniks vmbo-kgt 3 en 4 + Feniks vmbo kgt Historisch Overzicht						
SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Examen eenheid
1	10%	Tijdens rapport-periode 1 in overleg met docent	schriftelijk	45 min.	Module: De Koude Oorlog	GS/K/9 GS/K/3
2	10%	Tijdens SE-week juni	schriftelijk	60 min.	Module: Koloniale relatie Indonesië en Nederland	GS/K/4 GS/K/3

Leerjaar : 4						
Methode : Feniks vmbo-kgt 3 en 4 + Feniks vmbo kgt Historisch Overzicht						
SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Examen eenheid
3	25%	Tijdens SE3	Schriftelijk	60 min.	Module "De Industriële samenleving in Nederland" en Staatsinrichting	GS/K/6 GS/K/5 GS/K/3 GS/K/1
4	25%	Tijdens lessen in november en december	Schriftelijk verslag		Eén (historische) film wordt bekeken en geanalyseerd. De leerling kiest een onderwerp uit de Tweede Wereldoorlog en doet hier onderzoek naar, aan de hand van hoofd- en deelvragen.	GS/K/1 GS/K/2 GS/V/7 GS/K/3
5	30%	Tijdens SE5	schriftelijk	60 min.	Historisch Overzicht hoofdstukken 5: Koude Oorlog, Nederland in de Koude Oorlog 6: Naar een nieuwe eeuw	GS/V/2 GS/V/5 GS/K/9 GS/K/10 GS/K/7 GS/K/3

Berekening eindcijfer schoolexamen: $\frac{1*SE1 + 1*SE2 + 2,5*SE3 + 2,5*SE4 + 3*SE5}{10}$

AARDRIJKSKUNDE

Het examen Aardrijkskunde bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

Leerjaar : 3 Methode : **Buitenland**

SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Opmerkingen
1	10%	Tijdens rapportperiodes 1 en 2 in overleg met docent	schriftelijk	45 min.	- Onderwerp Arm en rijk - Onderwerp Bronnen van energie	Gemiddelde van 2 repetities (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE1
2	10%	Tijdens SE-week juni	schriftelijk	45 min.	Onderwerp Grenzen en identiteit	Cijfer is SE2

Leerjaar : 4 Methode : **BuiteNLand**

SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof Examen eenheid	Opmerkingen
3	20%	Tijdens SE-week november	Schriftelijk	45 min.	Hoofdstuk 1: Weer en Klimaat AK/K/4 & AK/V/1	
4	20%	Tijdens SE-week januari	Schriftelijk	45 min.	Hoofdstuk 2: Bevolking en Ruimte AK/K/8 & AK/V/5	
5	20%	Tijdens SE-week april	Schriftelijk	45 min.	Hoofdstuk 3: Water AK/K/6 & AK/V/3	
6	20%	Tijdens SE-periode 3	Schriftelijk	45 min.	Weer en klimaat: Deeltoets 1.1 t/m 1.7	Gemiddelde van 3 repetities (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE6
		Tijdens SE-periode 4	Schriftelijk	45 min.	Bevolking en Ruimte: Deeltoets 2.1 t/m 2.7	
		Tijdens SE-periode 5	Schriftelijk	45 min.	Water: Deeltoets 3.1 t/m 3.6	
7	0%	Tijdens SE-periode 3	Schriftelijk	20 min.	Begrippentoets Hoofdstuk 1	Voldaan / Niet voldaan
		Tijdens SE-periode 4	Schriftelijk	20 min.	Begrippentoets Hoofdstuk 2	NB Deze toets telt niet mee in het SE cijfer, maar moet wel voldoende worden afgerond.
		Tijdens SE-periode 5	Schriftelijk	20 min.	Begrippentoets Hoofdstuk 3	

Berekening eindcijfer schoolexamen: $1 \cdot SE1 + 1 \cdot SE2 + 2 \cdot SE3 + 2 \cdot SE4 + 2 \cdot SE5 + 2 \cdot SE6$

WISKUNDE

Leerjaar: 3 VMBO					Wi/K/1,2,3 zitten in alle toetsen		
Methode: "Getal & Ruimte" 3 vmbo-KGT1 en 3 vmbo-KGT2							
SE	weging	periode	toetsvorm	duur	Leerstof/inhoud	Examen eenheid Wi/K/V	Opmerkingen
1	10%	Tijdens rapport-periode 1 en 2 in overleg met docent	Schriftelijk	45 min.	- H1 Procenten - H4 Statistiek	7 7	Het gemiddelde van 3 repetities (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE1
			Schriftelijk	45 min.	- H3 Formules en grafieken - H6 Verschillende verbanden	4 4	
			Schriftelijk	45 min.	- H8 Getallen - H9 Grafieken en vergelijkingen - Rekenen	5 4 5	
2	10%	Tijdens SE-week juni	Schriftelijk	90 min.	H5 Goniometrie H10 Goniometrie 2 H7 Oppervlakte en Inhoud H2 Inhoud en kaart en Doorsnede	6 6 6 6	

Leerjaar: 4 VMBO					Wi/K/1,2,3 zitten in alle toetsen		
Methode: "Getal & Ruimte" 4 vmbo-KGT1 en 4 vmbo-KGT 2							
SE	weging	periode	toetsvorm	duur	Leerstof/inhoud	Examen eenheid Wi/K/V	Opmerkingen
3	20%	SE-week november	Schriftelijk	90 min.	H1 Statistiek en Kans H2 Verbanden H3 Afstanden en hoeken	7 4 6	
4	20%	SE-week januari	Schriftelijk	90 min.	H4 Grafieken en vergelijkingen H5 Rekenen, meten schatten H6 Vlakke figuren	4 5 6	
5	20%	SE-week april	Schriftelijk	90 min.	H7 Verbanden H8 Ruimte meetkunde	4 6	
6	20%	Tijdens SE-periode 3	Schriftelijk	45 min.	- H2 verbanden - H3 Afstanden en hoeken	4 6	Het gemiddelde van 3 repetities (die even zwaar tellen) is 75% van het eindcijfer SE6
		Tijdens SE-periode 4	Schriftelijk	45 min.	- H5 Rekenen meten en schatten - H6 Vlakke figuren	5 6	
		Tijdens SE-periode 5	Schriftelijk	45 min.	- H7 Verbanden - H8 Ruimte meetkunde	4 6	
		Tijdens SE- periode 4 en/of 5	Praktische opdracht		- wiskunde opdracht	5/6/8 V2/3	

Berekening eindcijfer schoolexamen: $1*SE1 + 1*SE2 + 2*SE3 + 2*SE4 + 2*SE5 + 2*SE6$

10

REKENVAARDIGHEID

Leerjaar: 3 VMBO						
Methode:						
SE	weging	periode	toetsvorm	duur	Leerstof/inhoud	Opmerkingen
Tijdens leerjaar 3 wordt rekenen niet apart getoetst.						

Leerjaar: 4 VMBO						
Methode: "Getal & Ruimte" 4 vmbo-KGT1 en 4 vmbo-KGT 2						
SE	weging	periode	toetsvorm	duur	Leerstof/inhoud	Opmerkingen
3	100%	SE-week november	Schriftelijk + herkansing	90 min.	Rekenen <ul style="list-style-type: none"> - Verbanden - Verhoudingen - Getallen - meetkunde 	De rekentoets telt mee voor 100%. Bij een onvoldoende is er tijdens SE4 een herkansing.

Berekening eindcijfer schoolexamen: 100%

NATUURKUNDE (NASK1)

Het examen Natuurkunde bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

		Leerjaar : 3 Methode : NOVA					
SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Examen eenheid	Opmerkingen
1	10%	Verspreid over het jaar in overleg met docent	Schriftelijk	45 min.	- H4 Het weer - H5 Licht	K12 K7	Gemiddelde van twee repetities (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE1
2	10%	Tijdens SE-week juni	Schriftelijk	45 min.	- H7 Materie + H8 Straling	K10 K4 K11	

		Leerjaar : 4 Methode : NOVA					
SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Examen eenheid	Opmerkingen
3	20%	Tijdens SE3	Schriftelijk	90 min.	H1 Krachten H6 Werktuigen	K9/V2	
4	20%	Tijdens SE4	Practicum	90 min.	H4 Elektriciteit H9 Schakelingen	K2/K3K5	
5	20%	Tijdens SE5	Schriftelijk	90 min.	H10 Bewegingen H11 Kracht en beweging	K9/V1	Voorkennis uit H1 Krachten, H2 Warmte en H3 Energie maakt ook deel uit van SE-5
6	20%	Tijdens SE-periode 3 of 4	Schriftelijk	45 min.	H2 Warmte + H3 Energie	K5/K6	Gemiddelde van 3 repetities (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE6
		Tijdens SE-periode 4 of 5	Schriftelijk	45 min.	H5 Geluid	K8	
		Tijdens SE-periode 4 of 5	Schriftelijk	45 min.	H7 Stoffen + H8 Materialen	K4	

De exameneenheden K1/K2/K3 en V4 komen geheel of gedeeltelijk in elk SE terug.

Repetities van SE-1 en SE-6 zijn niet herkansbaar.

Bij overgang van 3HV naar 4VM wordt aan de hand van repetitiecijfers van 2HV en 3HV een cijfer voor SE-1 en SE-2 samengesteld. Ontbrekende onderdelen moeten worden ingehaald.

Berekening eindcijfer schoolexamen: $1 \cdot SE1 + 1 \cdot SE2 + 2 \cdot SE3 + 2 \cdot SE4 + 2 \cdot SE5 + 2 \cdot SE6$
10

Scheikunde (NASK2)

Het examen Scheikunde bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

Leerjaar : 3 Methode : NOVA						
SE	Weging	Afname	Toetsvorm Duur	Examen eenheid	Leerstof / Inhoud	Opmerkingen
1	10%	Tijdens rapportperiodes 1 en 2 in overleg met docent	Schriftelijk 45 min.	K1, K2, K3, K4, K6, K7, K8, K9, K10, K11,	* H1: Scheikunde een wetenschap * H2: Water * H3: Stoffen en scheiden * H4: Nieuwe stoffen maken	Gemiddelde van 4 repetities* (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE1
2	10%	Tijdens SE-week juni	Schriftelijk 90 min.	K1, K2, K3, K5, K9, K10	H5: Verbranden én H6: De aarde als grondstoffenleverancier	

Leerjaar : 4 Methode : NOVA						
SE	Weging	Afname	Toetsvorm / Duur	Examen eenheid	Leerstof / Inhoud	Opmerkingen
3	20%	Tijdens SE3	Schriftelijk 90 min.	K1, K2, K3, K10, K11	H1: Stoffen en deeltjes H2: Chemische reacties	
4	20%	Tijdens SE4	Schriftelijk 90 min.	K1, K2, K3, K5, K10	H3: Verbrandingen H4: Mengen en scheiden H5: Zouten	
5	20%	Tijdens SE5	Praktische Opdracht 120 min.	K1, K2, K3, K6, K10, V1, V2, V3, V4	Practicum	
6	20%	Tijdens SE-periode 3 ----- Tijdens SE-periode 4 ----- Tijdens SE-periode 5	Schriftelijk 45 min. ----- Schriftelijk 45 min. ----- Schriftelijk 45 min.	K1, K2, K3, K4, K5, K7, K8, K9, K10	* H1: Stoffen en deeltjes ----- * H3: Verbrandingen ----- * H4: Mengen en scheiden ----- * H6: Zuren en basen én H7: Water en reinigen ----- * H8: Metalen én H9: Koolstofchemie	Gemiddelde van 5 repetities* (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE6

Berekening eindcijfer schoolexamen: $1*SE1 + 1*SE2 + 2*SE3 + 2*SE4 + 2*SE5 + 2*SE6$

10

Biologie

**Het examen Biologie bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE).
Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:**

Leerjaar : 3 Biologie voor jou, deel 3						
SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Opmerkingen Exameneenheid
1	10%	Tijdens rapportperiodes 1 en 2 in overleg met docent	Schriftelijk	45 min.	- Thema 1 Organen en cellen - Thema 2 Voortplanting en ontwikkeling - Thema 4 Ordening en evolutie	Gemiddelde van 3 repetities (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE1 BI/K/4, BI/K/5, BI/K/6, BI/K/12, BI/K/13
2	10%	Inleverdatum: na de meivakantie	Praktische opdracht	n.v.t.	Praktische opdracht *	De eind beoordeling van de Po is het eindcijfer SE2 BI/K/1, BI/V/3

* Bij niet of later inleveren van het werkstuk geldt artikel 12c van het examenreglement.

Leerjaar : 4 Biologie voor jou, deel 3 en deel 4						
SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Opmerkingen Exameneenheid
3	20%	Tijdens SE3	Schriftelijk	90 min.	Klas 3: - Thema 8 Gedrag Klas 4: - Thema 1 Planten - Thema 2 Ecologie - Thema 3 Mens en Milieu	BI/K/4 BI/K/6 BI/K/7 BI/K/11 BI/K/12 BI/V/2
4	20%	Tijdens SE4	Schriftelijk	90 min.	Klas 3: - Thema 3: Erfelijkheid - Thema 7: Stevigheid en bescherming. Klas 4 - Thema 4 Voeding en Vertering - Thema 5 Gaswisseling -	BI/K/6 BI/K/8 BI/K/9 BI/K/13
5	20%	Tijdens SE5	Schriftelijk	90 min.	Klas 3: - Thema 5: Regeling - Thema 6: Zintuigen Klas 4: - Thema 6: Transport - Thema 7: Opslag, uitscheiding en bescherming	BI/K/9 BI/K/10 BI/K/11 BI/V/1
6	20%	Gehele jaar tijdens de lessen in overleg met de docent	Schriftelijk	45 min.	4 repetities over thema 1,2 4, 5,6 en 7 uit klas 4	Gemiddelde van de 4 repetities (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE6 BI/K/4, BI/K/6, BI/K/9, BI/K/10, BI/K/12, BI/V/1

Let op: In alle SE onderdelen komen de volgende onderdelen terug: BI/K/2, BI/K/3, BI/V/4

Berekening eindcijfer schoolexamen: $\frac{1*SE1 + 1*SE2 + 2*SE3 + 2*SE4 + 2*SE5 + 2*SE6}{10}$

Economie

**Het examen Economie bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE).
Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen :**

Leerjaar : 3 Methode : PinCode 3vmbo-gt (6 ^e editie) Website : www.pincode.noordhoff.nl							
SE	Weging	Afname	Toetsvorm		Duur	Leerstof / Inhoud	Opmerkingen
1	10%	Tijdens rapportperiodes 1 en 2	Schriftelijk		45 min	SE 1A:Hfdst. 1,2,3 SE 1B:Hfdst. 4, 5 Lesbrieven	Gemiddelde van 2 repetities(die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE1
2	10%	februari tm juni	Project(en) PO Presentatie		Periode	Presentatie en schriftelijk werk Natuur en milieu	Opdracht wordt door de docent toegelicht. EC/K/8 EC/K/3

Leerjaar : 4 Methode : PinCode 4vmbo-gt (6 ^e editie) Website : www.pincode.noordhoff.nl							
SE	Weging	Afname	Toetsvorm		Duur	Leerstof / Inhoud	Examen eenheid
3	20%	Tijdens SE3	Schriftelijk		45min.	Hfdst. 1 en 2 Lesbrieven	Consumptie EC/K/4A EC/K/4B EC/V/3
4	30%	Tijdens SE4	Schriftelijk		45min.	Hfdst. 3,4 en 5 Lesbrieven	Arbeid en productie en bedrijfsleven EC/K/5A en EC/K/5B Overheid en bestuur EC/K/6 EC/V/3 Verrijksstof EC/V/1
5	30%	Tijdens SE5	Schriftelijk		45min.	Hfdst.6, 7 en 8 Lesbrieven	Overheid en bestuur. Internationale ontwikkelingen EC/K/7 EC/V/3

* Verplichte vakspecifieke benodigdheden : map, collegeblok en rekenmachine.

$$\text{SE-eindcijfer} = \frac{1 \cdot \text{SE1} + 1 \cdot \text{SE2} + 2 \cdot \text{SE3} + 3 \cdot \text{SE4} + 3 \cdot \text{SE5}}{10}$$

Dienstverlening en Producten (DVPR) Profieldeel

Het examen Dienstverlening en Producten bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal praktisch examen (CSPE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

Leerjaar 3: profieldeel Gemengd/Theoretisch (G/TL)			Methode: Dubbelklik (uitgeverij Eduklik)			
SE	weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof	Opmerkingen
1	15%	Tijdens SE-1	Praktische opdracht	2 lesuren	SE1 profieldeel Opdracht(en) uit de basiskennis van de module winkelcentrum Office programma's Word, Publisher, Excel, PowerPoint, Visio	Herkansbaar
2	15%	Tijdens SE-2	Praktische opdracht Project(en) Presentatie	2 lesuren	SE2 profieldeel Opdracht(en) uit de basiskennis van de module sportschool evt. i.c.m. methodetoets over basiskennis	Herkansbaar

Leerjaar 4: profieldeel Gemengd/Theoretisch (G/TL)			Methode: Dubbelklik (uitgeverij Eduklik)			
SE	weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof	Opmerkingen
3	15%	Tijdens SE3	Praktische opdracht	2 lesuren	SE3 profieldeel Opdracht(en) uit de basiskennis van de module Hotel evt. i.c.m. methodetoets over basiskennis	Herkansbaar
4	15%	Tijdens SE4	Praktische opdracht Theoretische toets Project(en)	2 lesuren	SE4 profieldeel Opdracht(en) uit de basiskennis van de module OutdoorCentre <u>Deel 1</u> i.c.m. minitoets(en) over basiskennis	Herkansbaar
5	20%	Tijdens SE5	Praktische opdracht Theoretische toets	2 lesuren	SE5 profieldeel Opdracht(en) uit de basiskennis van de module OutdoorCentre	Herkansbaar

			Eind-presentatie		Deel 2 i.c.m. minitoets over basiskennis	
6	20%	Continue toetsing: Rapportperiode 1, 2 en 3 leerjaar 3 <u>en</u> rapportperiode 1 en 2 leerjaar 4	Diverse toetsmethoden		SE6 profieldeel Praktijkaart(en), praktische opdrachten uit de module winkelcentrum, sport-school, en hotel. Uitgevoerde werkplekken	Niet herkansbaar
Eindexamen CSPE						

$$\text{SE-eindcijfer} = \frac{(1,5x \text{ SE1} + 1,5x \text{ SE2}) + (1,5x \text{ SE3} + 1,5x \text{ SE4} + 2x \text{ SE5} + 2x \text{ SE6})}{10}$$

Dienstverlening en Producten (DVPR) Keuzedeel

Leerjaar 3: keuzedeel Gemengd/Theoretisch (G/TL)			Methode: Dubbelklik (uitgeverij Eduklik)			
SE	weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof	Opmerkingen
B 1	n.v.t.	SE keuzedeel 1 Tijdens rapportperiode 1 en 2	Praktische opdracht Project Presentatie	1 lesuur	SEB1 <u>keuzedeel</u> Opdracht(en) uit de basiskennis en praktijkkaarten evt. i.c.m. methodetoets over basiskennis. De leerlingen kiezen 1 keuzedeel uit aanbod van 4 door school geselecteerde keuzedelen	Herkansbaar Let op: praktijkkaart niet herkansbaar

Leerjaar 4: keuzedeel Gemengd/Theoretisch (G/TL)			Methode: Dubbelklik (uitgeverij Eduklik)			
SE	weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof	Opmerkingen
B2	n.v.t.	SE keuzedeel 2 Tijdens rapportperiode 1 en 2	Praktische opdracht Project Presentatie	1 lesuur	SEB2 <u>keuzedeel</u> Opdracht(en) uit de basiskennis <u>en</u> praktijkkaarten, evt. i.c.m. methodetoets over basiskennis. Leerlingen kunnen kiezen uit het navolgende aanbod; <ul style="list-style-type: none"> ⇒ digi-spel ⇒ facilitaire dienstverlening ⇒ ondernemen ⇒ robotica ⇒ sport en bewegen ⇒ ehbo ⇒ webshop ⇒ voeding en bewegen ⇒ werken aan natuur en milieu 	Herkansbaar Let op: praktijkkaart niet herkansbaar

Vrije kiezen extra keuzedeel in leerjaar 3

Leerjaar 3: (VRIJ) keuzedeel Gemengd/Theoretisch (G/TL)			Methode: Dubbelklik (uitgeverij Eduklik)			
SE	weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof	Opmerkingen
B3	n.v.t.	SE keuzedeel 2 Tijdens rapportperiode 2 en 3	Praktische opdracht Project Presentatie	1 lesuur	SEB2 <u>keuzedeel</u> Opdracht(en) uit de basiskennis <u>en</u> praktijkkaarten, evt. i.c.m. methodetoets over basiskennis. Leerlingen kunnen kiezen uit het navolgende aanbod; <ul style="list-style-type: none"> ⇒ digi-spel ⇒ facilitaire dienstverlening ⇒ ondernemen ⇒ robotica ⇒ sport en bewegen ⇒ ehbo ⇒ webshop ⇒ voeding en bewegen ⇒ werken aan natuur en milieu 	Herkansbaar Let op: praktijkkaart niet herkansbaar

Voor de **G/TL** bestaat het **profiel** uit het **profielvak (A)**, dat bestaat uit twee profielmodulen (1 en 4) en minimaal twee **keuzevakken B1, B2(samen te noemen Bn)**.

Het profielvak wordt altijd afgesloten met een centraal schriftelijk en praktisch examen(CSPE). Daarnaast heeft de school besloten om ook een schoolexamen (SE) te hanteren om het profielvak tussentijds af te toetsen.
Het SE en CSPE samen bepalen het eindcijfer.

De keuzevakken worden altijd met een schoolexamen afgesloten. **Alle keuzevakken moeten met minimaal het cijfer 4,0 worden afgesloten.**

Voor de zak/slaag regeling draagt het profiel twee cijfers bij, namelijk eindcijfer A en eindcijfer B

Voor de G/TL levert dat de volgende cijferbepaling op:

Profielvak = (SE) + CSPE / 2 = eindcijfer A

Keuzevakken = cijfer B1 en cijfer B2 (of cijfers Bn)

Eindcijfer Profiel: (2x cijfer A) + B1+B2 / 4 = eindcijfer

NB: Indien een leerling meer dan 2 keuzevakken afsluit dan wordt het cijfer A vermenigvuldigd met het aantal afgesloten keuzevakken. De som wordt dan gedeeld door het aantal afgesloten keuzevakken plus cijfer A maal het aantal afgesloten keuzevakken. Bv. Leerling sluit 3 keuzevakken af dan: (3 x cijfer A) +B1+B2+B3 / 6

KCKV

Leerjaar 3 VMBO-TL

Alle opdrachten en verslagen dienen met minimaal een Voldoende worden afgerond.

Er zijn geen herkansingen; bij een onvoldoende moet de kandidaat een vervangende opdracht doen.

Voor ieder werkstuk geldt een uiterste inleverdatum.

Deze data worden bij het verstrekken van de opdrachten gemeld.

- Alleen bij een dringende reden kan er tot uitstel van inleveren overwogen worden, dit is enkel mogelijk na overleg met het examenbureau.

SE	Examen eenheid	opdracht	Toets vorm	Leerstof/Inhoud
1	KV/K/1	Cultureel zelfportret	Praktisch werkstuk & evaluatie	De leerling maakt een werkstuk met evaluatie waar zijn leefomgeving van kunst en cultuur in de maatschappij wordt vormgegeven
1	KV/K/2	3 praktische opdrachten m.b.t. basisvaardigheden	Praktisch werkstuk & logboek & evaluatie	De leerling maakt een product, houdt over de werkwijze een logboek bij en evalueert over dit product. Het product wordt in groepsverband gemaakt. De volgende vaardigheden worden toegepast: <ul style="list-style-type: none"> • Communiceren • Samenwerken • Informatie verwerven en verwerken
2	KV/K/3	Culturele Bezoeken (theater, muziek, dans, cabaret, film, museum, in overleg met de docent)	Verslag van elk bezoek; praktische kunstbeleving	De leerling bezoekt zelfstandig 4 verschillende Kunstzinnig Culturele activiteiten die gerelateerd zijn aan verschillende kunstvakken.
2	KV/K/3	Eindproduct	Praktisch werkstuk met presentatie van eigen werk aan commissie	De leerling maakt in groepsverband een kunstzinnig product met een presentatie. De opdracht wordt vanuit een kunstdiscipline uitgewerkt. De leerling doet voorafgaande onderzoek naar het gekozen onderwerp.
2	KV/K/4	Reflectie kunstdossier	Reflecteren	De leerling levert een kunstdossier, dat alle opdrachten, logboeken en evaluaties bevat.

- Alle praktische werkstukken worden ingeleverd met een schriftelijke evaluatie
- De leerling is verantwoordelijk voor het bewaren van alle gemaakte opdrachten en verslagen

Kunstvakken 2 Beeldende vakken Handvaardigheid en Tekenen

Het examen Kunstvakken II bestaat uit een schoolexamen (SE) en een centraal praktisch examen (CPE) en een centraal schriftelijk examen. Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

Leerjaar : 3

Methode : **Eigen methode die d.m.v. het examenprogramma en doorlopende leerlijnen is vastgesteld.**

SE	We-ging	Examen eenheid	Afname	Herkansing	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Opmerkingen
1	10%	BV/K/3 BV/K/8	Periode 1	Ja	Theoretische toets	60	<p>Theoretische toets over kunstbeschouwing. Om kunst te kunnen begrijpen leert de leerling begrippen die met kunst te maken hebben.</p> <p>De toets gaat over de volgende onderwerpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leren van kunst - Wat is kunst? - Verschijningsvormen in de kunst - Functie van kunst - Proces van het maken van kunst 	
		BV/K/1 BV/K/3 BV/K/4 BV/K/5 BV/K/6 BV/K/7	Periode 2	Nee	Praktijk opdracht / onderzoek	n.v.t	De leerling maakt een groots, monumentaal werk binnen een thema in een gekozen techniek (2D of 3D).	De leerling werkt vanuit de waarneming of verbeelding.
2	10%	BV/K/3 BV/K/8	Periode 3 SE week 2	Ja, na SE 2	Theoretische toets	90	<ul style="list-style-type: none"> - Theoretische toets over vier periodes uit de Europese kunstgeschiedenis tot 1750. - Wat zijn de aspecten van de vormgeving, aspecten van de voorstelling? 	

Leerjaar : 4

Eigen methode die d.m.v. het examenprogramma en doorlopende leerlijnen is vastgesteld.

SE	We-ging	Examen eenheid	Afname	Herkansing	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud	Opmerkingen
3	20%	BV/K/1 BV/K/2 BV/K/5 BV/V/2	Periode 1	Ja, max 1 week later	Praktijk opdracht / onderzoek Inleveren collectie	n.v.t	<ul style="list-style-type: none"> - Aan de hand van een actueel thema toont de leerling aan dat hij of zij divergent kan denken. - Op basis van dat thema voert de leerling een breed beeldend onderzoek uit bestaande uit: schetstekeningen, materiaalproeven, studies en idee ontwikkeling. - De leerling kan vanuit dat thema komen tot een persoonlijke verbeelding. 	De schets(boeken) worden nagekeken en geëvalueerd. Hierin staan voorbereidingen voor opdrachten en vrij werk.
		BV/K/3 BV/K/8	Periode 1 SE 3 week	Ja, na SE 3	Theoretische toets	60	<ul style="list-style-type: none"> - Theoretische toets over stromingen uit de Europese kunstgeschiedenis tussen 1750 en 1900. - Basislijst beeldende begrippen: De leerling kan in beeldend werk van 1750 tot 1900 de aspecten benoemen en toelichten. 	
4	10%	BV/K/3 BV/K/6 BV/V/2	Periode 2	Nee	Praktijk opdracht / onderzoek Inleveren collectie	n.v.t	<ul style="list-style-type: none"> - De leerling gaat uit van zijn of haar voorkeurstech-niek (2D of 3D). De leerling laat zien dat hij / zij in die techniek vooruitgang heeft geboekt aan de hand van 2 of meerdere werken. 	Afhankelijk van de gekozen techniek stelt de docent het aantal werken vast.

							<ul style="list-style-type: none"> - De leerling werkt binnen een thema. - De leerling focust zich op de aspecten van de voorstelling en materialen zodat deze bijdragen aan de zeggingskracht van het eigen beeldend werk 	
5	30%	BV/K/1 BV/K/3 BV/K/4 BV/K/5 BV/K/6 BV/K/7	periode 3	Nee	Praktijk opdracht / Werkstuk Inleveren collectie	n.v.t	<ul style="list-style-type: none"> - De leerling werkt aan een eindopdracht, productief en reflectief - N.a.v. het thema krijgt de leerling een examenboekje (uit voorgaande jaren) met opdrachten. De opdrachten vormen de basis van het beeldend werk. Het gehele proces speelt mee in de beoordeling. 	Beoordeling volgens normen van het CPE aan de hand van beoordelingsformulier.
		BV/K/3 BV/K/8	Periode 3 SE week 5	Ja, na SE 5	Theoretische toets	90	<ul style="list-style-type: none"> - Theoretische toets over kunststromingen tussen 1900 en 1950. - Wat is moderne kunst? - Wat houden de belangrijkste moderne kunststromingen in? - De leerling kan in beeldend werk van 1900 t/m 1950 de functionaliteit, de aspecten van de voorstelling, de aspecten van de vormgeving en de culturele en/of kunsthistorische context benoemen en toelichten? 	

6	20%	BV/K/8	periode 2 SE week 4	Nee	Theoretische toets	90	Theoretische toets die gaat over kunstbeschouwing: - de aspecten van de voorstelling, - de aspecten van de vormgeving en - de zeggingskracht - De leerling kan in beeldend werk van anderen deze aspecten benoemen en toelichten.	
---	-----	--------	------------------------------	-----	-----------------------	----	---	--

Berekening eindcijfer schoolexamen: $\frac{1*SE1 + 1*SE2 + 2*SE3 + 1*SE4 + 3*SE5 + 2*SE6}{10}$

Opmerkingen / bijzonderheden:

- *Onverzorgd uitziende verslagen / werkstukken worden aangemerkt als onvoldoende.*
- *Voor te laat ingeleverde onderdelen kunnen punten in mindering worden gebracht, conform artikel 12d van het examenreglement.*

Maatschappijleer

Visie op het vak:

Het vak 'Maatschappijleer' is een belangrijk vak. Zeker ook in het kader van burgerschapsvorming. Vanuit de overheid wordt er steeds meer op aangedrongen hier in de scholen aandacht aan te geven. Op zich een goede zaak, want het is belangrijk dat jongeren weet hebben van hun plaats als burger te midden van andere burgers.

Ons uitgangspunt is dat we onze leerlingen willen voorbereiden op hun verdere plaats in de maatschappij. Ieder mens, ieder individu, maakt deel uit van een groter geheel. Dat grotere geheel, de maatschappij, is eigenlijk de optelsom van al die individuele mensen bij elkaar. Daarom willen we leerlingen helpen zich bewust te zijn/worden van hun plaats in die maatschappij. Zowel als het gaat om hun eigen kijk op het leven in deze maatschappij, als ook waar het gaat om de kijk van anderen op deze maatschappij. Sleutelbegrip daarin is het woord 'respect'. Respect voor je zelf, respect voor de ander en respect voor dat wat van een ander is. Door informatie aan te reiken en met elkaar in gesprek te gaan willen we leerlingen helpen om meer zicht te krijgen op de maatschappij en de achtergronden die onze maatschappij vormen/gevormd hebben. Waarom denkt iemand wat hij/zij denkt? Waarom doet iemand wat hij/zij doet? Waarom kiezen wij in onze Nederlandse maatschappij voor bepaalde dingen? Of: waarom maken we vandaag andere keuzes dan bijvoorbeeld honderd jaar geleden?

Op Calvijn zien we veel leerlingen die relatief beschermd zijn opgegroeid. Na hun basisschool periode is het al een flinke stap om op Calvijn in het voortgezet onderwijs te komen. Het grootste deel van onze VMBO leerlingen stroomt daarna door naar het MBO. Daarvoor gaan ze naar grotere plaatsen/steden en komen ze aanraking met veel aspecten van de maatschappij waar ze in hun eigen woonomgeving minder mee te maken hebben. Daarom vinden we het belangrijk onze leerlingen hier op voor te bereiden. Zo behandelen we bij Maatschappijleer bijvoorbeeld het thema 'de pluriforme samenleving'.

Vanuit onze christelijke levensovertuiging willen we als sectie Maatschappijleer onze leerlingen helpen om met een open en respectvolle houding in het leven te staan. Ook naar mensen die een andere achtergrond of overtuiging hebben dan jij zelf. We geloven dat het belangrijk is om als burgers open te staan voor elkaar. Dat is voorwaarde om op een goede manier met elkaar samen te kunnen leven. Daarin is het goed om na te denken over de vragen waar jij zelf staat en waar jij zelf voor staat. Te weten wie je bent en waar je staat geeft je vertrouwen. Dat vertrouwen is nodig om staande te blijven en om voor anderen van betekenis te kunnen zijn.

Concreet vertalen we bovenstaande visie in toetsing door te toetsen op: kennis, toepassingsvaardigheden, meningsvorming en beargumentering, reflectie, samenwerking, en communicatie.

Toetsing Maatschappijleer

Het examen Maatschappijleer bestaat uitsluitend uit een schoolexamen (SE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

Leerjaar : 3 Thema's Maatschappijleer voor VMBO						
SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud/Exameneenheden	Opmerkingen
1	10%	Tijdens rapportperiodes 1 en 2 in overleg met docent	Schriftelijk	45 min.	Thema: Wat is maatschappijleer Thema: Jongeren ML1/K/4 & ML1/K/5	Gemiddelde van de 2 cijfers (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE1. Niet herkansbaar
2	10%	Tijdens SE2-week	Schriftelijk	45 min.	Thema: Politiek (par. 1,2,3) Thema: Criminaliteit ML1/K/6 & ML1/K/7	Herkansbaar in herkansingsweek

Leerjaar : 4 Thema's Maatschappijleer voor VMBO						
SE	Weging	Afname	Toetsvorm	Duur	Leerstof / Inhoud/Exameneenheden	Opmerkingen
3	20%	Tijdens SE3-week	Schriftelijk	45 min.	Thema: Media Thema: Leefregels Thema: Leven met God ML1/K/1 t/m ML1/K/3 ML1/K/7	Herkansbaar in herkansingsweek
4	20%	Tijdens SE4-week	Schriftelijk	45 min.	Thema: Werk Thema: Een speciale dag Thema: Toekomst ML1/K/1 t/m ML1/K/3 ML1/K/4 & ML1/K/5	Herkansbaar in herkansingsweek
5	20%	Tijdens SE5-week	Schriftelijk	45 min.	Thema: Pluriforme samenleving Thema: Moslims Thema: Hindoes en Boeddhisten ML1/K/1 t/m ML1/K/3 & ML1/K/4 & ML1/K/5 & ML1/K/7	Herkansbaar in herkansingsweek
6	20%	Tijdens SE-perioden 3, 4, en 5	-Opdrachten -Presentaties -Vaardigheden		Opdracht Media Opdracht Werk Opdracht Pluriforme samenleving ML1/K/1 & ML1/K/2 & ML1/K/3 & ML1/K/7	Gemiddelde van de 3 cijfers (die even zwaar tellen) is het eindcijfer SE6

Berekening eindcijfer schoolexamen: $\frac{1*SE1 + 1*SE2 + 2*SE3 + 2*SE4 + 2*SE5 + 2*SE6}{10}$

Instromers in 4 VMBO:

Leerlingen die instromer in 4 VMBO vanuit HAVO3 maken één aangepaste toets, waarin de stof van SE1 en SE2 wordt samengevoegd. Dit cijfer wordt geldt zowel voor SE1 als voor SE2. Ditzelfde geldt voor leerlingen die instromen vanaf aan andere school en die op hun andere school geen SE's voor Maatschappijleer hebben gemaakt.

Lichamelijke Opvoeding (LO)

Het examen Lichamelijke Opvoeding bestaat uitsluitend uit een schoolexamen (SE). Het schoolexamen omvat de hieronder staande onderdelen:

Leerjaar : 3				
SE	Activiteit	Specificatie	Toetsvorm	Examen eenheid
1	Algemene eindtermen	Elke les aan de orde	Handelingsdeel	LO1/K/1 LO1/K/3
	Slag- en loopspel	Softbal	Handelingsdeel	LO1/K/4
	Doelspel	Voetbal; basketbal	Handelingsdeel	LO1/K/4
	Terugslagspel	Volleybal	Handelingsdeel	LO1/K/4
	Turnen; zwaaien	ringzwaaien	Handelingsdeel	LO1/K/5
	Atletiek	speerwerpen	Handelingsdeel	LO1/K/7
	Atletiek	Duurlopen	Handelingsdeel	LO1/K/7
2	Bewegen op muziek	Bewegen op muziek	Handelingsdeel	LO1/K/6
	Doelspel	rugby	Handelingsdeel	LO1/K/4
	turnen	mimitrampoline	Handelingsdeel	LO1/K/5
	Atletiek	hink-stap sprong	Handelingsdeel	LO1/K/7
	Leiding geven	Verslag (1/4 deel cijfer) en leiding geven (3/4 deel cijfer)	Handelingsdeel	LO1/K/2
Leerjaar : 4				
SE	Inhoud/stofaanduiding	Toetsvorm	Examen eenheid	
3	<p><i>In het vierde leerjaar wordt een sportoriëntatie-programma aangeboden. Leerlingen kunnen hierbij kiezen uit activiteiten, die zowel binnen als buiten de school plaatsvinden. Voorbeelden zijn klimmen, fitness, tennis en rugby. Voor bepaalde activiteiten wordt een vergoeding gevraagd. Leerlingen kunnen altijd kiezen voor een activiteit die gratis is. Ze krijgen per lessenserie een cijfer.</i></p>	Handelingsdeel	LO1/K/8	
			LO1/K/9	
4	<p>Kerndeel 9 wordt hiermee afgesloten. Als een leerling bij een activiteit op basis van zijn inzet een onvoldoende scoort, wordt direct een herkansingsmogelijkheid aangeboden.</p> <p>Daarnaast krijgt de leerling cijfers voor zijn deelname tijdens de andere lesuren in klas 4. Van alle cijfers in een periode wordt een gemiddelde berekend (SE3 en SE4).</p>			

Wanneer vanwege een langdurige blessure of andere oorzaak onderdelen niet afgesloten zijn in het derde leerjaar, worden deze in het vierde leerjaar afgesloten. In uitzonderingsgevallen krijgt een leerling in het vierde leerjaar een cijfer voor andere lesopdrachten, waaronder het leiding geven tijdens de les.

Berekening eindcijfer schoolexamen: $\frac{1*SE1 + 1*SE2 + 1*SE3 + 1*SE4}{4}$

Loopbaan Oriëntatie en Beroepen keuze (LOB)

Het examen Loopbaanoriëntatie bestaat uitsluitend uit activiteiten die voldoende dienen te worden afgerond en wordt niet tijdens het centraal examen (CE) getoetst. Het programma omvat de hieronder staande onderdelen:

Klas 3

periode	PTA	Leerstof		Herkansen ?	Beoordeling
September t/m maart	HD	KB-1	Opdrachten stappenplan 3vmbo Qompas	J	O, V of G
Maart t/m juni	HD	VG-3	LOB-gesprek met mentor en/of decaan (opdrachten Qompas leidraad)	J	O, V of G
Juli	HD	BS-R	Reflectieopdracht en opdrachten bedrijfsstage in Qompas	J	O, V of G

Voor iedere leerling in klas 3 zijn alle onderdelen verplicht. Gemiste of onvoldoende afgeronde onderdelen kunnen evt. in klas 4 herkanst worden.

Klas 4

periode	PTA	Leerstof		Herkansen ?	Beoordeling
November	HD	BZ	Opdrachten stappenplan 4vmbo Qompas	J	O, V of G
November t/m januari	HD	VG-4	Windroosproject (proces en presentatie)	J	O, V of G
Jaar 3 en/of jaar 4 (uiterlijk maart jaar 4)	HD	OD-1	LOB-activiteit: Bezoek en reflectie open dag en/of AOB-markt (Qompas)	J	O, V of G

Voor de leerling in klas 4 zijn BZ, VG-4 verplicht. Uit de overige onderdelen mag een keuze gemaakt worden.

In de gesprekken komen de onderstaande competenties aan de orde:

- o Kwaliteitsreflectie
- o Motievenreflectie
- o Werkexploratie
- o Loopbaanaansturing
- o Netwerken

Profielwerkstuk (Windroosproject)

Het profielwerkstuk gaat over een vakoverstijgend thema. Het profielwerkstuk is niet gerelateerd aan bepaalde vakken, maar dient 'maatschappelijke relevant' te zijn en moet aansluiten bij een bepaald profiel. Voor leerlingen uit de gemengde leerweg wordt het profiel bepaald door het beroepsgerichte vak, dat wil zeggen de keuze die gemaakt is voor de richting binnen het vak DVPR. Voor leerlingen uit de theoretische leerweg bepaalt het vakkenpakket samen met het profielwerkstuk het profiel.

Aan de opdracht wordt in leerjaar 4 tenminste 20 klokuur besteed. Een deel daarvan vindt plaats tijdens de speciale lessen voor het profielwerkstuk. Daarnaast moet elke leerling zelfstandig een aantal uren aan de uitvoering werken. Wanneer de periode valt, waarin aan het profielwerkstuk wordt gewerkt en hoe de verdere tijdsplanning loopt, wordt door de begeleiders aan de kandidaten meegedeeld.

De beoordeling.

De beoordeling richt zich op twee aspecten, namelijk het proces en de presentatie. Elk aspect telt diverse meetpunten.

Het proces wordt beoordeeld door de begeleidende docent. Gekeken wordt onder meer naar planning, samenwerking en 'vlijt en gedrag'. De presentatie wordt beoordeeld door tenminste 2 personen.

Alle beoordelingen vinden plaats in de termen goed, voldoende of onvoldoende. Aan het werk wordt geen cijfer toegekend. De beoordeling wordt apart in het examendossier vermeld.

Profielwerkstuk en het examen.

Alle onderdelen van het proces en de presentatie moeten minimaal de beoordeling 'voldoende' opleveren. Omdat een 'voldoende' of 'goed' ook een van de criteria van de zak/slaagregeling is (artikel 49, tweede lid), behoort een 'onvoldoende' niet tot de mogelijkheden. 'Onvoldoende' betekent simpelweg dat het profielwerkstuk nog niet afgerond is. Uiterlijk een week voordat de uitslag vastgesteld wordt, moet het profielwerkstuk afgerond zijn (art. 32, eerste lid), dus moet de kwalificatie 'voldoende' dan behaald zijn. Anders is de leerling, ongeacht de resultaten van de andere vakken, niet geslaagd.

Handelingsdeel

Het handelingsdeel bestaat per leerling uit vakspecifieke opdrachten en vakoverstijgende opdrachten.

De vakspecifieke opdrachten staan in het SE-overzicht van de betreffende vakken opgenomen.

Het vakoverstijgende deel bevat de volgende handelingsopdrachten:

- **Bedrijfsstage.**
In het kader van oriëntatie op leren en werken lopen de leerlingen in het derde leerjaar twee weken stage in een bedrijf of organisatie om ervaring op te doen in het gekozen arbeidsveld. Er wordt een logboek bijgehouden door leerling en stagebegeleider van het bedrijf. Tijdens de stage wordt de leerling minimaal één keer op de locatie bezocht, waarbij ook de stagebegeleider van het bedrijf aanwezig moet zijn.
- **Maatschappelijke stage.**
In het kader van bevordering van actief burgerschap en sociale integratie doen de leerlingen in het derde en/of vierde leerjaar een maatschappelijke stage. Van de leerlingen wordt gevraagd dat zij ervaring opdoen met twee verschillende vormen van vrijwilligerswerk. Hierbij zetten de leerlingen zich minimaal 30 uur in voor een non-profit organisatie. Na afloop van elke stage vult de leerling een evaluatieformulier in, waarbij de opgedane ervaring met de stage wordt weergegeven.
- **Excursie.**
Tijdens het vierde leerjaar gaan de leerlingen op excursie, met een culturele (steden- en museabezoek) of sportieve invulling. Het doel van deze excursie is de leerlingen op een gestructureerde manier kennis te laten nemen van belangrijke Europese steden en de geschiedkundige, kunstzinnige en culturele bronnen die daarbinnen te vinden zijn, of op een uitdagende locatie lichamelijke inspanning verrichten en sportieve vaardigheden opdoen. Bij de verwerkingsopdrachten na de excursie zit een opdracht tot reflectie.
- **Loopbaan Oriëntatie en –Begeleiding.**
In het kader van de oriëntatie op de beroepenvelden en de bijbehorende opleidingen dient de leerling zelf de nodige informatie vast te leggen. Dit betreft de volgende drie zaken:
 - Ingevuld blad met zelfbeeld
 - Beroepen-/opleiding-oriëntatie
 - Blad met informatie over beroep
 - Blad met informatie over een passende vervolgopleiding
 - Balansverslag, waarin alle gegevens over wat is onderzocht terug te vinden is.De leerling dient, desgevraagd, aannemelijk te maken dat hij/zij deze informatie zelf heeft verzameld. Deze informatie dient aanwezig te zijn voor er met de leerling een gesprek kan worden gevoerd.

Een kandidaat dient de handelingsdelen zodanig af te werken, dat hieraan de kwalificatie “naar behoren” kan worden toegekend.